

Фито Терра – предизвикателства и удоволетворение в производството на домати за преработка

Автор(и): Растителна защита
Дата: 13.11.2024 Брой: 11/2024

С Теодора Тасева от Фито Терра отново разговаряме за предизвикателствата в сегмент домати за преработка в България, за изминалия сезон, за изменящия се климат, за опита на агрономите в тяхната фирма, за мястото на преработвателните предприятия за домати в земеделието, за трудната реализация в пазара, за най-новите технологии за хранене на растенията и не на последно място за удоволетворението да бъдеш част от споделен екип, който винаги е подготвен за изненадите на полето.

Част II

Макар че в предишните ни разговори сме коментирали повече положителните страни и Вие сте заемали оптимистична позиция, загатнахте и за някои предизвикателства, които се срещат в производството на домати за преработка. Бихте ли споделили малко повече от своя опит?

Винаги гледам напред и съм оптимист. Но предизвикателствата в земеделието са много и секторът с домати не е изключение. Когато се захващаш да работиш в един толкова труден и отговорен сегмент, трябва да си наясно, че винаги може да има изненади. Глобалното затопляне и резките промени в климата не подминават и нашите ширини. Като екип Фито Терра е ежедневно на полето. Следим температурните промени, тъй като е важно за работата ни и за прилагането на различните продукти. В изключително горещите дни, които започнаха тази 2024 година с настъпването на месец юни, веднага алармирахме земеделците, с които работим, че всички пръскания на насажденията трябва да се провеждат само късно вечер или много рано презори. Внимателно подбрахме продуктите и дозировката им.

Отговорността ни тази година беше още по-голяма, тъй като площите макар и бавно се увеличават и в преработвателния сезон 2024 достигнаха количеството от 65 000 тона преработени домати за индустриални цели в страната ни. За сравнение от 2012 година насам, когато бяха само около 20 000 тона, се наблюдава тенденция на абсолютно покачване на обработваемите площи с индустриални домати. През 2022 година достигнаха до 45 000 тона, с лек спад през 2023 – 35 000 тона и за 2024 са декларирани 60 – 70 000 тона индустриални домати. Повечето от площите в България се обработват със сортове на Heinz. В Европа за сезон 2024 Италия се нарежда традиционно на първо място с 5 350 000 тона домати, а Гърция е произвела около 500 000 тона, като сортовете на Heinz заемат почти 90% от пазарния дял на индустриалния домати в страната.

Фито Терра или как производството на домати за преработка в България може да се превърне в страст

Работата ни се състои в това не само да проверим годността на разсадения материал, но и да следим дали нашите протоколи за агрономически дейности и практики се следват стриктно и как се прилагат продуктите на Atlantica Agricola – испанският лидер в биологичните торове. Ние сме непрекъснато на полето заедно със земеделците, за да оглеждаме насажденията за евентуални проблеми – недостиг на вода, прекомерно поливане, натрупана влага, почвени дефицити и дори евентуални нападения от

неприятели. С всички тези проблеми - част от още много натрупани през годините, производителите, агрономите и всички участници по веригата в отглеждането на домати, трябва да се справяме.

Кога започва подготовката за активния сезон при отглеждане на индустриални домати?

За мен активния сезон за подготовка на засаждането на индустриални домати започва много рано – още от края на януари. Тогава се договаряме със земеделските производители за общия обем площи, които ще бъдат засадени с индустриален домати. По този начин навреме можем да доставим семена или разсад на HEINZ. Тогава се уточняват и сортовете домати, които ще бъдат отгледани и ще отговарят на нуждите на преработвателните предприятия. Отново тогава се прави и примерен план за засаждане, започващ от началото на април до края на май, за да може културите на земеделците да се прибират поетапно, а не наведнъж. Важно е и за преработвателните предприятия, така да се раздели приежданата продукция, че да може да не се получи струпване, а да се преработва през целия активен сезон от края на юли до края на септември, в хубави дни и до средата на октомври. Много внимателен разчет се провежда на предходния сезон, на базата на който се и създават протоколите за използване на хранителни продукти за растенията – наторяването на почвата. Само по този начин, вземайки предвид предшествениците на полето, е възможно да се съставят карти за влагане на продуктите и протоколи за агрономическите дейности. Освен с труд и любов, един земеделски производител може да отгледа здрави растения и да прибере богата реколта с правилно приложени торове и продукти за растителна защита. Само така, може да се подготви да се справя с проблеми като засушаване и прекомерно високи температури, или пък много висока влажност, дължаща се на проливни дъждове.

Как се събират толкова много тонове домати и къде се пласира тази продукция?

Доста труден е пласмента на свежите плодове и зеленчуци, особено когато говорим за индустрията и мащабите от хиляди декари. Предизвикателство е един земеделец да притежава разсадо – посадъчна машина за разсаждане на домати, както и комбайн за прибиране му. Разходите по набавянето на такива машини са огромни. Плашещо е, че е почти невъзможно да се подсигурят резервни части, ако се случи авария по време на активния сезон по прибиране на суровината. Друг огромен проблем е вечното търсене и недостига на работна ръка. Млади хора вече почти няма, а онези, които са останали да работят на полето не могат с огромния обем от задължения и дейности. Да не забравяме и бюрократичните спънки при деклариране на площи, заявяване и попълване на документи, липсата на адекватно застраховане на продукцията в сектора и пр.

Хубавото от една страна е, че на пресния пазар индустриалните домати HEINZ са търсени и предпочитани, но от друга е жалко, че няма достатъчно преработвателни предприятия, готови да изкупуват продукцията на земеделците. Северна България в това отношение изостава повече отколкото Южна. И все пак правят се опити това да се промени. Инвестира се в техника и все повече предприятия се модернизират и залагат на преработването на собствена и чиста от пестициди продукция. Вече много от предприятията осъзнават преимуществото, привилегията - да преработват чиста българска продукция

и по този начин да рекламират и разпространяват крайния си продукт. Търсят отгледани суровини по нови съвременни технологии, с акцент опазване на околната среда.

Така използването на натурални продукти е от голямо значение и вниманието е насочено към по-неинвазивни методи за борба с вредителите по насажденията. От икономическа гледна точка също има значение дали един земеделец ще отгледа здрава, чиста и доходносна продукция.

Споменахте освен за важността от наторяване, но и за борбата с неприятели? Кой е най-големият вредител по домата този сезон?

Тази година през сезон 2024 наблюдавахме изключително голяма популация на акари. Ако предходни години са били достатъчни две третирания против този неприятел, то сега и три не стигнаха. Появи се много рано – около 10-ти юни полетата в землищата на гр. Пловдив бяха вече нападнати. Този сезон горещото време продължи доста дълго и това благоприятства развитието на колонии им. За сравнение, за да разберете колко рано е било това нападение, ще уточня, че някои производители все още засаждаха последните си коренчета разсадо-посадъчен материал с индустриални домати. Това беше така и заради дългия дъждовен период, който се падна през май 2024г. и който от своя страна възпрепятства дейността на много земеделци.

Друг много опасен плевел по домата е синята китка – Воловодец. Красиво на пръв поглед, но много коварно растение. Изключително упорито и бързо разпространяващо се чрез вятъра. Изисква особено голямо внимание и изкореняване. Семките му, могат да останат в почвата и да се размножат бързо. Расте и се прикрепва към кореновата система на домата. Впива се в него и не му дава възможност за по-нататъшно развитие. Нещо като бавно задушаване. За съжаление все още няма напълно устойчив на това растение сорт домати. Предизвикателството е да изберем такъв сорт за градините и полетата ни, че да може да бъде максимално устойчив. В това отношение Heinz са добър избор, защото са устойчиви на болести и топло време и засушаване. И тази година успяхме да преодолеем разпространението на синята китка из полетата, въпреки неприятните атмосферни условия, с които също трябваше да се борим. Силен съюзник ни бяха и някои от продуктите на Atlantica Agricola. Подхранването на растенията домати Heinz с торове Fitomare, Razormin, Kelik и Glucocat доведе до изключителни резултати, силни и по-здрави растения и много устойчиви на неприятели.

Множеството проблеми от обилни валежи и рязко затопляне, както и ранното масово нашествие на акари и срещания воловодец на места, възпрепятства земеделците да реагират адекватно и бързо на създадалата се ситуация.

Поради тази причина, ние във Фито Терра, смятаме че освен за борба с вредителите, трябва да бъдем готови и за отговор на лошите атмосферни условия. Фокусираме се правилно да разпределяме риска от засаждането до прибирането на реколтата. Използваме винаги превантивно натурални продукти, които биха помогнали на растенията да бъдат по-устойчиви и по-здрави, съответно да има по-богата и по-чиста реколта.

Непрекъснато споменавате по-чисти. Продуктите, които използвате как влияят на растенията и какво съветвате земеделците?

Стремим се така да подредим агрономическите дейности, че да няма нужда или поне да минимализираме използването на препарати при отглеждането на зеленчуци и плодове. Винаги препоръчваме натурални продукти. В нашия сегмент изборът се спря на Atlantica Agricola. Изключително внимателно подбрани съставки, комбинирани така, че да може да се усвоят по-добре елементите от почвата. Да може да се ползват едновременно чрез капково приложение или чрез листово пръскане, в зависимост от възможностите на земеделците. Това са продукти, съдържащи аминокиселини и /или морски водорасли, така съчетани, че да може да се прилагат едновременно и с други продукти. Имаме стопани, които от години залагат единствено и само на използването на пълен протокол, изготвен специално за техните нужди и насаждения, изцяло с продукти за наторяване и подпомагане естественото развитие на растенията от Atlantica Agricola. Благодарим на всеки един, който ни се е доверил.

Това са иновативни продукти и смятаме, че бъдещето земеделие ще използва все повече биостимуланти и естествени продукти. Най-хубавото е, че голяма част от компонентите, влагани в продуктите на Атлантика, се произвеждат именно в техния завод в Испания, под строгия контрол на учени. Така сме сигурни, че всеки нов продукт, е първо, грижливо подбран като съставки и второ – многократно тестван в приложението си.

Какво е личното ви удовлетворение в работата?

Чувството да съдействаш и да бъдеш част от една много голяма верига е неопишимо. Ежедневието ми е изпълнено с много и все интересни земеделци и различни казуси. На полето винаги се случва нещо. Нашите агрономи се грижат не само за домати насаждения, където е най-големият ни фокус, но с наша помощ и съвети и с приложение на нашите продукти Atlantica Agricola, се отглеждат успешно още и краставички, патладжани, тиквички, чери домати, пипер, пъпеши, диня, череши, лозя, ябълки и круши, както и житни насаждения, а някои дворове и градини са красиво окичени с цветя – отново хранени с торове, предложени по наш протокол. Ето защо удовлетворението и удоволствието от работата ми са огромни и не бих я заменила с нищо друго.

Бих искала да споделя още един аспект от работата си, а именно големият ни успех – Асоциация Традиционни Български Консерви – АТБК - браншова организация на преработвателни предприятия за традиционни български продукти, измежду които е и домати като суровина, бе приета за пълноправен член в световната такава за домати преработка – AMITOM. Там членуват страни като Гърция, Франция, Египет, Иран, Италия, Турция и Испания. Все държави лидери в световен мащаб в производството на домати и тяхната преработка. До тях вече наравно се нарежда и България – смело заявила своята позиция да отглежда вкусни домати и да развива сектора на индустриалния домати.

За повече информация и детайли ще ви посетим на място. Обадете ни се!

Екипът на Фито Терра ви очаква!

www.fitto-terra.com